

2021-01-18

TJÄNSTESKRIVELSE
Dnr UBN 2020/133

Utbildningsnämnden

Medborgarförslag om urval till skolvalet

Förslag till beslut

Utbildningsnämnden avslår medborgarens förslag eftersom det inväntas lagändring om syskonförtur för kommunala skolor efter utredningen ”Mer likvärdig skola för kommunala skolor”.

Sammanfattning av ärendet

I medborgarens förslag föreslås syskonförtur som ett urval i skolvalet till de kommunala skolorna. Nacka kommuns yttrande avseende den statliga offentliga utredningen En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning (SOU 2020:28) innebär att förslag om bland annat införande av aktivt skolval, förändringar i skollagen om närhetsprincipen och möjlighet för kommuner som vill att använda urvalsgrunden syskonförtur vid placering av elever i kommunala skolor tillstyrks. Det innebär om förslagen syskonförtur införs och placeringsbestämmelsen i skollagen ändras, behöver utbildningsnämnden i ett nästa steg utreda och precisera vilka urvalsgrunder, där syskonförtur är en möjlig sådan av flera, som bör användas i Nacka. Det behöver göras utifrån en helhetsbedömning och med hänsyn till de lokala förutsättningarna. Mot den bakgrunden avslås medborgarförslaget.

Förslagen i medborgarförslaget

Medborgaren föreslår att det införs syskonförtur som urval i de kommunala skolorna i Nacka kommun, samma urval som vissa fristående skolor har.

Enhetens utredning och bedömning

I remissvaret till SOU 2020:28, En mer likvärdig skola – minskad skolsegregation och förbättrad resurstilldelning, har Nacka kommun gjort en grundlig utredning och bedömning i frågan. Nacka kommun tillstyrker utredningens förslag om syskonförtur, men skriver också ”I kommuner där i princip alla vårdnadshavare gör aktiva skolval och deras förstahandsval i mycket hög utsträckning tillgodoses får därför sannolikt de flesta elever med syskon på skolan ändå placering där, trots att inte syskonförtur tillämpas. Nackdelen med att använda syskonförtur som urvalsgrund är att den systematiskt missgynnar förstfödda, barn utan syskon samt – på motsvarande sätt som kö till fristående skolor kan sägas göra det – elever som inte bott så länge i en kommun och därför inte har hunnit få syskon på den populära skolan. Det innebär också att andra viktiga skäl som vårdnadshavare kan ha för att välja en viss skola – exempelvis att man

bedömer att barnet får bäst stöd och stimulans där – får lägre prioritet framför skälet att syskon finns på skolan. På så sätt är det att föredra att kommuner fokuserar på att anpassa organisationen så att så många elever som möjligt kan få placering i den skola som vårdnadshavarna önskat.”

Likvärdighetsutredningens förslag innebär att det blir möjligt för kommuner att använda sig av syskonförtur och ett antal andra urvalsgrunder till kommunala skolor. Utredningen föreslår att kommuner även i fortsättningen ska besluta om urvalsgrunderna för de kommunala skolorna. Tanken är att varje kommun ska ges ett stort utrymme att själva prioritera lämpliga urvalsgrunder, utifrån de lokala förutsättningarna. Om likvärdighetsutredningens förslag om syskonförtur införs och placeringsbestämmelsen i skollagen ändras, behöver således utbildningsnämnden i ett nästa steg utreda och precisera vilka urvalsgrunder – där syskonförtur är en möjlig sådan av flera – som bör användas i Nacka. Det behöver göras utifrån en helhetsbedömning och med hänsyn till de lokala förutsättningarna. Utbildningsenheten menar att det är olämpligt att ändra i urvalsgrunderna i skolvalet i dagsläget utan menar att en översyn behöver invänta beslutet på nationell nivå. Därför föreslår därför utbildningsenheten att utbildningsnämnden avslår medborgarförslaget.

Förslagets ekonomiska konsekvenser

Förslaget till beslut innebär inte några ekonomiska konsekvenser.

Konsekvenser för barn

Barn kan uppleva trygghet om de går i gemensam skola som sitt syskon. Syskonförtur kan däremot missgynna förstfödda, barn utan syskon.

Handlingar i ärendet

Carina Legerius
Enhetschef
Utbildningsenheten

Anna-Carin Olsson
Utbildningsexpert
Utbildningsenheten